
MEMÒRIA ÀREA DE MUSEUS I MONUMENTS 2022

**MINISTERI DE CULTURA I ESPORTS
DEPARTAMENT DE PROMOCIÓ CULTURAL**

ÍNDEX

Contingut

ÍNDEX.....	2
Objectius	2
Activitats realitzades.....	2
Gestió econòmica i pressupostària	6
Annexos.....	6

Objectius

Els objectius de l'Àrea de Museus i Monuments per al 2022 estan relacionats amb els 10 propòsits descrits al Pla estratègic de museus 2017-2023:

- 1.- Actualització dels discursos i creació de noves narratives
- 2.- Replantejament de la presentació de les col·leccions: noves museografies
- 3.- Estratègia digital integral
- 4.- Museus catalitzadors del turisme cultural: nous productes culturals
- 5.- Museus per a la comunitat estratègica de visites
- 6.- Avaluació i investigació del públic
- 7.- Reglamentació dels museus
- 8.- Professionalització dels serveis
- 9.- Els museus andorrans al món. Projectes de col·laboració internacional
- 10.- Un museu nacional per a Andorra

Aquests objectius s'emmarquen en el Pla estratègic de cultura, el Llibre blanc de la Cultura i la nova definició de museus, aprovada per l'ICOM, a la 26a conferència a Praga, agost 2022: *Un museu és una institució sense ànim de lucre, permanent i al servei de la societat, que investiga, col·lecciona, conserva, interpreta i exhibeix el patrimoni material i immaterial. Oberts al públic, accessibles i inclusius, els museus promouen la diversitat i la sostenibilitat. Amb la participació de les comunitats, els museus funcionen i comuniquen èticament i professional, i ofereixen experiències variades per a l'educació, la diversió, la reflexió i l'intercanvi de coneixements.*

Activitats realitzades

1.- OBERTURA DE MUSEUS I MONUMENTS

Obertura dels museus gestionats de Govern amb un total de 60.273 visitants, quasi representa el doble del nombre de visitants respecte del 2021 (de 32.493 a 60.273; han augmentat en 27.780 persones).

2022	PLANDOLIT	FARGA	CASA RULL	ESPAI COLUMBA	CASA DE LA VALL	MUSEU DE L'AUTOMÒBIL	POSTAL	ERA DEL RASER
Total	12.751	4.978	3.052	6.699	18.963	8.508	2.148	3.174

Romànic de Bat a Bat: obertura de les principals esglésies romàniques els mesos de juliol i agost amb servei de visites guiades gratuïtes.

2022	MERITXELL	LES BONS	CORTINADA	NAGOL	PAL	ENGOLASTERS	CASELLES
Total	9.637	1.400	4.017	784	6.406	3.356	8.759

Enguany s'ha ampliat l'obertura dels monuments romànic amb servei de visites guiades de les esglésies de Sant Martí de la Cortinada i Sant Miquel d'Engolasters els caps de setmana de setembre i octubre.

2022	SANT MARTÍ DE LA CORTINADA	SANT MIQUEL D'ENGOLASTERS
Setembre	132	214
Octubre	131	477
Total visitants	263	691

2.- PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS

Durant el 2022 els museus han ofert 3 programacions d'activitats; 2 temporades de Canya als museus i les Nits d'estiu. En total s'han programat 56 activitats per tots els museus amb un total de 2.008 assistents.

- **Canya als museus (de gener a juny del 2022): 576 assistents i 20 activitats amb diverses sessions.**
- **Nits d'estiu (juliol i agost del 2022): 445 assistents i 12 activitats amb diverses sessions.**
- **Canya als museus tardor-hivern (de setembre del 2022 a desembre del 2023): 1.059 participants i 24 activitats amb diverses sessions. D'aquesta temporada destacar la celebració del Festival de màgia, amb 750 participants.**

En comparació a l'any 2021 s'han programat el mateix número d'activitats, però en l'any 2021 només hi van assistir 615 persones, a causa de les limitacions d'aforament pel COVID.

Els museus també han acollit exposicions: al vestíbul de Casa Rull es van presentar un conjunt d'escultures de cera d'abelles i l'artesanía de Daniel Díaz. A l'Espai Columba es van exposar les reproduccions d'art romànic de Rosa Obiols, que va rebre 3.269 visitants.

A més, als museus també s'hi ha fet: celebració del Dia internacional de museus (18 de maig) amb portes obertes i activitats que s'emmarquen en la 1a edició de les jornades d'art romànic i participació de la Nit de la Candela amb l'ampliació horari de Casa d'Areny-Plandolit i l'Era del Raser.

3.- MILLORA DELS EQUIPAMENTS CULTURALS

- **Aplicació del decret d'estalvi energètic en la millora sistemes de climatització i il·luminació dels museus.**
- **Manteniments dels museus i monuments: gestió de neteges, jardins, plagues, il·luminació, climatització, senyalització, conservació i seguretat amb diversos industrials i experts.**
- **Diversificació dels productes de marxandatge que es venen a les botigues dels museus en col·laboració amb productors locals.**
- **Reparació de la senyalització amb monòlits dels museus i monuments i de les plaques Parlapp (projecte de senyalització inclusiva).**
- **Restauració de la trencadissa accidental de la fruitera de la vaixella de Sèvres de Casa d'Areny-Plandolit a càrrec de l'empresa Retoc.**
- **Substitució dels embotits exposats a Casa Rull i Casa d'Areny-Plandolit.**

- Actualització del programa Euromus que permet la gestió d'entrades i venda de productes dels museus.
- Reparació de la maquinària històrica de la Farga Rossell; per aquest motiu, la Farga ha estat tancada fins al 3 de maig del 2022 i la intervenció ha anat a càrrec de l'empresa ARCA, que ha permès que es tornin a oferir les demostracions del funcionament del martinet.
- Neteja de la vitrina on s'exposen les vaixelles de Casa d'Areny-Plandolit.

4.- COL·LECCIONS DELS MUSEUS

- Ampliació de la col·lecció filatèlica del Museu Postal amb la compra de segells de temàtica andorrana emesos per La Poste i Correus Espanyols. També es participa en la creativitat dels segells de temàtica andorrana, contribuint a dinamitzar el panorama artístic del país.
- Recepció d'una donació d'un cobrellit de la Sra. Cardús per exposar a Casa Rull.
- Neteja, restauració i assegurement de múltiples objectes de Casa Rull i Casa d'Areny-Plandolit a càrrec de l'empresa De vell a bell.

5.- GESTIÓ EQUIP

- Contractació de guies culturals, guies eventuais d'estiu i guies per obrir esglésies durant els caps de setmana de setembre i octubre.
- Formacions de l'equip: l'equip de l'Àrea ha fet formacions sobre primers auxilis i actuació en cas d'emergència, sortida cultural el 7 de novembre a diversos museus catalans, formació de cohesió d'equip a càrrec de Joan Fernández al febrer, formació d'EPIS...
- Redacció d'un dossier de guies amb una síntesi de les premisses del lloc de treball.
- La cap de museus ha fet formacions sobre governança, expedient electrònic i el portal de licitació.
- La tècnica de museus ha fet formació d'expedient electrònic i prevenció d'incendis.

6.- NOVES MUSEOGRAFIES

- Concepció, disseny i producció d'*El somni de Don Guillem*, una experiència màgica amb hologrames que ens fa reviure la història del país, amb l'empresa grup Transversal i al cap de casa de Casa d'Areny-Plandolit. El sistema es va inaugurar amb una festa de presentació el 20 de desembre.
- Treball previ per a l'exposició de la campana de Meritxell procedent del Museu Postal al Santuari vell.
- Inici de la digitalització de la col·lecció Museu Postal per transformar-lo de físic a digital, a més d'enregistrar l'audiovisual, fer fotografies i crear continguts per la futura web dedicada al Museu Postal.
- Millores museogràfiques al Museu Nacional de l'Automòbil: retirada d'una selecció de bicicletes per exposar-les al Bici Lab, retirada d'una selecció de motocicletes per al Museu de la Moto, concepció i creació de l'exposició de matrícules singulars d'Andorra de la família Cuberes i múltiples tasques de manteniment: retirada de vitrines i objectes, reubicació d'elements i reorganització de la botiga.

7.- DIFUSIÓ

- Creació, disseny i producció del llibret d'art romànic en col·laboració amb ANISSA.
- Renovació del disseny i el contingut de múltiples fulletons de museus i monuments.
- Actualització i ampliació de continguts portal www.museus.ad (28.290 visualitzacions)
- Ús de xarxes socials:
 - Facebook (www.facebook.com/museusdandorra): Dels 5.282 seguidors (2021) als 5.301 (2022): la pàgina ha guanyat 19 seguidors i ha generat 888 "m'agrada" al 2022.
 - Twitter (@MuseusAndorra): De 1399 (2021) a 1509 (2022). El compte de Twitter ha guanyat 110 seguidors.

Instagram (museusandorra): Els usuaris a Instagram han passat dels 2.835 del 2021 als 3.179 del 2022. I ha generat 4.830 "m'agrada" al 2022

Youtube (Museus i Monuments d'Andorra): L'any 2020 l'Àrea va crear un canal de Youtube on s'hi han anat penjant vídeos. Enguany s'han penjat 16 vídeos de promoció. Els vídeos han tingut un total de 2.164 visualitzacions i s'han subscrit 22 nous seguidors.

Actualment, tenim 47 subscriptors al canal i s'han fet 2.424 visualitzacions dels vídeos penjats al Youtube.

- Creació de vídeos de difusió (museus, d'art romànic i del festival de màgia) emesos en diverses plataformes i a la pantalla gegant del centre comercial Illa Carlemany.
- Col·laboració quinzenal amb la secció Canya als Museus a Ràdio nacional d'Andorra.
- Publicació d'anuncis dels museus i monuments, com de l'exposició de màgia a revistes del país i de França.
- Producció d'un anunci de l'Espai Columba per al metro de Barcelona, parada Urquinaona, línia vermella.
- Instal·lació d'una banderola i un cartell al jardí històric, de la Casa d'Areny-Plandolit.

8.- COL·LABORACIONS

- Participació en el trobada IBERMUSEOS a la ciutat de Mèxic – setembre 2022.
- Els museus han estat escenari de múltiples actes organitzats per altres institucions: activitats d'homenatge d'Antoni Morell a la Farga Rossell (setembre 2022), Casa d'Areny-Plandolit ha acollit les trobades de la Xarxa Educació Pirineus Vius (octubre 2022), a Casa Rull s'ha fet el taller de papallones en el marc de les Jornades europees del patrimoni (setembre 2022), a l'agost s'ha rodat el film Canigó a Casa Rull i Casa de la Vall, els museus i monuments han acollit múltiples visites oficials a demanda del Departament de Protocol.
- Des de l'ÀMM s'ha col·laborat en la redacció del Pla estratègic de cultura 2030.
- S'ha obert Casa de la Vall el 14 de març, dia de la Constitució, per demanda de Sindicatura i amb 116 visitants.
- Col·laboració amb d'exposició *d'Estris d'èpoques oblidades*, amb la cessió de material organitzada des del Comú d'Ordino (setembre 2022).
- L'espai Columba ha estat escenari del lliurament dels premis 7 veus del Ministeri d'Educació.
- S'ha iniciat la col·laboració amb el Comú d'Andorra la Vella i la Fundació Molines per a la futura gestió del jaciment de la Roureda.
- Es col·labora amb el Comú d'Andorra la Vella per oferir visites a l'Espai Columba per als clients de l'oficina de turisme.
- S'han lliurat múltiples entrades gratuïtes de museus a diversos col·lectius amb motiu d'esdeveniments esportius
- Des de l'Àrea de Museus i Monuments s'encapçala la Taula de museus, una institució on tots els museus del país es coordinen per oferir les Nits d'estiu (conjunt d'activitats els vespres de juliol i agost) i enguany conjuntament amb Andorra Turisme i l'Escena Nacional d'Andorra s'ha organitzat un espectacle de dansa amb temàtica relacionada amb la història d'Andorra, *De ferro i de fang*, que s'ha pogut veure en diversos museus durant els mesos d'octubre i novembre.
- Col·laboració amb el Departament de Protocol per a l'organització de múltiples activitats per a la celebració del dia de Meritxell.
- Assistència en línia a la 26a conferència de l'ICOM – Praga agost 2022, on es va aprovar la nova definició de museus, que ha d'inspirar la gestió d'aquests equipaments els propers anys.

- Assistència i participació mensual a la Comissió de Vehicles Antics. Els membres de la Comissió valoren quins vehicles passaran a formar part del fons de vehicles clàssics del Museu Nacional de l'Automòbil i també es treballa entorn les importacions de vehicles clàssics.

9.- FORMACIONS

- Organització en col·laboració amb el Ministeri d'Educació i realització de diverses classes i visites guiades als museus i monuments per als alumnes del curs d'habilitadors turístics (novembre 2022)
- Organització i realització de classes i visites guiades a museus i monuments del curs de guies culturals (juny 2022).

10.- GESTIÓ ECONÒMICA I PRESSUPOSTÀRIA

Ingressos dels museus 2022:

Casa Areny-Plandolit, Museu Postal i Exposició: 28.755€

Museu Nacional de l'Automòbil: 19.877,50€

Farga Rossell: 11.495€

Casa de la Vall: 49.352€

Casa Rull: 4.471,50€

Espai Columba: 16.013€

Vendes marxandatge botigues museus: 10.904,35€

Entrades activitats: 1.350€

PassMuseus: 8.515,00€

Total cobrat Museus: 150.733,35€

Pressupost Àrea de Museus i Monuments del 2022: 616.091,26 €. Del pressupost les partides més destacades són Promoció cultural (22680) i equipament cultural (6810).

Des d'equipament cultural s'ha pagat el projecte més destacat de l'Àrea per al 2022: *El Somni de Don Guillem, una experiència màgica amb hologrames que ens fa reviure la història del país*, amb un cost de 152.325€.

Annexos

Cal destacar que durant el 2022 els museus i monuments gestionats des de l'Àrea han tornat a la normalitat; s'han suprimit els aforaments limitats per les recomanacions sanitàries, han tornat els grups de visitants, les audiències a les activitats han augmentat... aquesta situació, combinada amb l'esforç en la difusió del patrimoni conservat, ha permès assolir xifres de visitants similars a les del 2019.

Adjuntem taules comparatives dels visitants als museus en diversos anys.

ANY	TOTAL DE VISITANTS ALS MUSEUS GESTIONATS PEL GOVERN
2018	58.538
2019	62.838

2020	24.290
2021	32.493
2022	60.273

2022	PLANDOLIT	FARGA	CASA RULL	ESPAI COLUMBA	CASA DE LA VALL	MUSEU DE L'AUTOMÒBIL	POSTAL	ERA DEL RASER
Gener	172	0	62	129	456	231	40	91
Febrer	303	0	121	234	405	286	69	124
Març	319	0	146	587	660	411	119	95
Abril	916	0	144	338	1129	502	184	203
Maig	1048	574	356	761	1384	439	174	189
Juny	1470	760	255	617	2664	761	301	332
Juliol	1775	965	305	813	2522	1170	270	280
Agost	2161	1017	554	1135	2751	2071	431	755
Setembre	1821	764	379	791	2679	967	140	161
Octubre	1229	494	410	473	2505	853	163	750
Novembre	609	214	133	383	981	303	146	66
Desembre	928	190	187	438	827	514	111	128
Total	12.751	4.978	3.052	6.699	18.963	8.508	2.148	3.174

ANYS ANTERIORS	CONJUNT PLANDOLIT	FARGA ROSSELL	CASA RULL	ESPAI COLUMBA	CASA DE LA VALL	AUTOMÒBIL	TOTAL
2021	7.163	3.466	2.265	5.361	9.251	4.987	32.493
2020	7.586	2.643	1.538	3.232	4.912	4.379	24.290
2019	13.234	7.228	3.723	9.465	19.320	9.868	62.838
2018	16.980	8.029	3.748	X	18.866	10.915	58.538

Perquè explorant el passat,
il·luminem el present per imaginar el futur.

Àrea de Museus i Monuments, gener del 2023